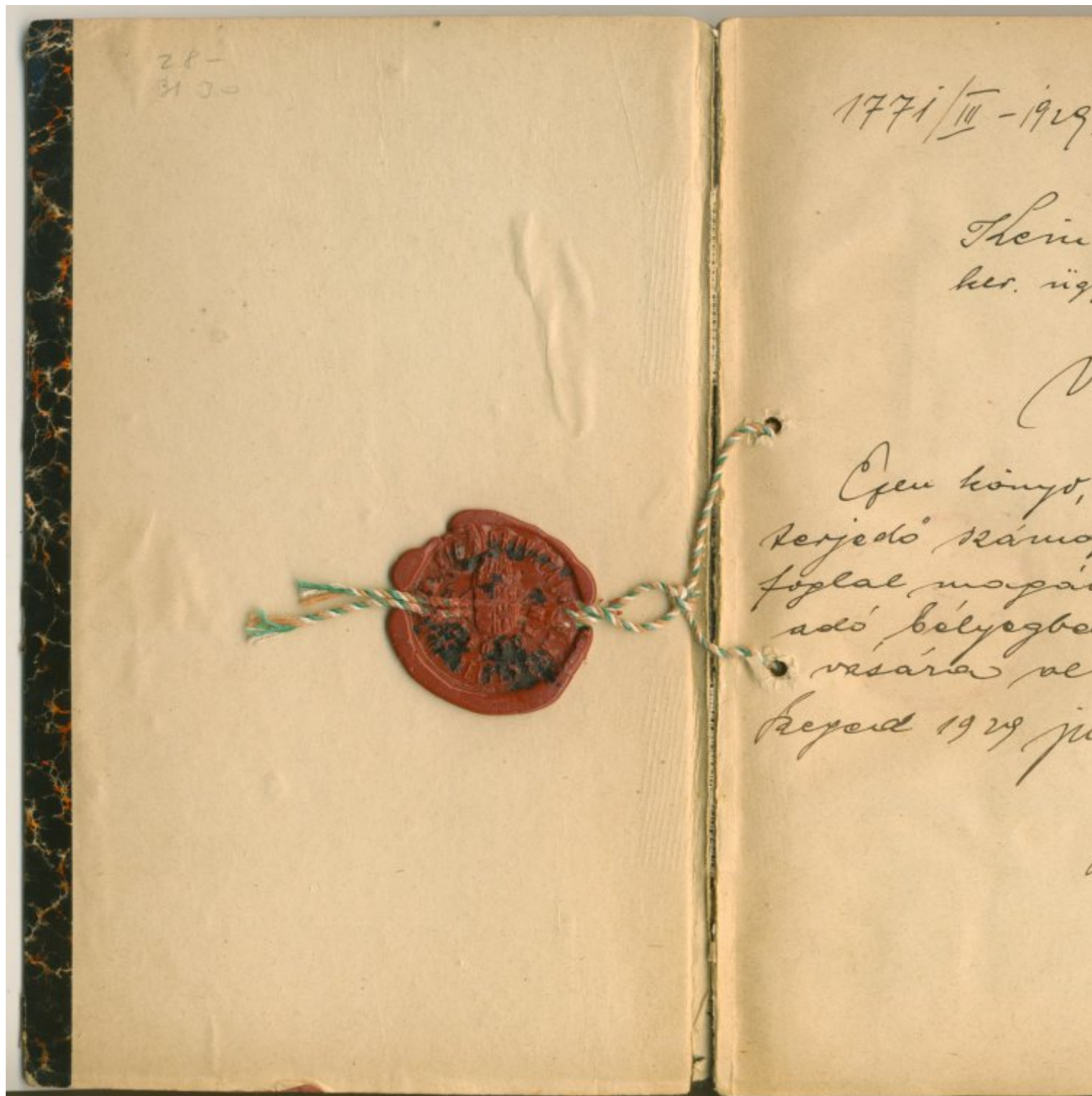

„200 pengő fixszel ...”

Ezúttal egy 1929-ben kiadott adókönyvecske kapcsán nézzünk meg néhány érdekességet az éppen kezdődő gazdasági világválság (1929 – 1933) pillanatában Magyarországon.

1929 június 15-öl

4	his nyal	390
53	mandula "	400
3	mér "	330
55	Didike	400
1	Halandria	260
3	14-es esoholádé	170
3	gyümölcs drapée	176
42	nyalóha	258

2% forg. adó

00
33

1929 július hó'

6	julalek Rósa			1740
"	Felsenburg			1948
	his mugal 1	40		40
	Mandula " 33	40		1320
	Didike 16	40		640
	Glandrea 1	30		30
	Ho-es 2	30		60
	Vegetes dragee 1	34		34
	Gyümölcs " 1	34		34
	Kapslike 2	30		60
	Nyaloka 43	32		1376

2% forg. adó 6904

7282

146

1929 július hó'

14	his mugal	5
	Mandula "	19
	Didike	17
	Glandrea	1
	Ho-es	4
	Vegetes dragee	2
	Gyümölcs "	2
	Kapslike	4
	Nyaloka	38

2% forg. adó

1929 június havi számla

6	jutalék bevétele	7282
14	"	3262
21	"	5600
28	"	5212
		<u>21356</u>

1929. június 30. *[Signature]*

NÖR

929 JG - 9

FORGALMI ADÓ ELLÉNI
1040

1929 augusztus

6 jutalék
2% forg. adó

14 jutalék
2% forg. adó

22 jutalék
2% forg. adó

ADO ELLENO
1033

1924-ben a Bethlen István vezette kormány a pénzkibocsátás jogát átengedte az éppen akkor létrehozott, formailag az államtól teljesen független Magyar Nemzeti Banknak. Érdekesség, hogy az MNB ekkor még aranykoronában jegyzett alaptőkéjét magáncégek jegyezték.

Az MNB szinte első intézkedése az addigi korona új pénznemre való cserélése volt. Az 1925. évi XXXV. törvénycikk vezette be a **pengőt** és váltópénzt, a **fillért**, de az új pénz tényleges használatának bevezetésére 1927. január 1-től került sor. Az 1926-os esztendő tehát az új pénzjegyek, illetve egyéb más pénzt helyettesítő bélyegek megtervezésére, nyomtatására szolgált,

így többek között a forgalmi adó bélyegére is.

Az 1927-ben forgalomba hozott címletek a következők voltak: 5 pengő, rajta Széchenyi István; 10 pengő, rajta Deák Ferenc; 20 pengő, rajta Kossuth Lajos; 50 pengő, rajta II. Rákóczi Ferenc, de őt 1934-ben Petőfi Sándorra cserélték; 100 pengő, rajta Hunyadi Mátyás; 1000 pengő, rajta a Hungária fej az aradi Szabadság-szoborról.

1929 szeptember 30				1929 szeptember 30			
31	Mandula mag	40	1240	1929 58	Bérel	19	
9	Ris	40	360	15	" "	120	
6	Diditke	40	240	22	" "	70	
3	Glándra	30	90	30	" "	250	
13	Fegyver drágé	24 34	390	Összesen			
16	Tunk massa	14	224	2% forg. adó			
10	Mogyoró	40	400	Lam ellenőrzés			
8	40-es csokoládé	40	320	1929 X) 7			
9	Ric-pie	30	270	J			
236	Bancán (8 kőből)	40	9120				
3	Nyalóka	22	66				
2% forg. adó			12720				
			255				

1929 okl. 31-én

51	Mandula magad	40	2040
65	Kis	40	2600
18	Nagy	40	720
18	Mér	40	720
39	Didihe	40	1560
48	Kegyes dragee	34	1632
20	Rum dragee	34	680
12	Narancs	34	408
6	Tunk	24	144
23	40-es csokoláde	40	920
13	Riz-pir	30	390
327	Banán	30 40 20 20	10360
19	Krémszantilla	30	470
13	Rum	40 20	460
82	140cs	30	2460
6	Tejcsokoláde	30	180
9	Narancs héj	30	270
26	Kávé	40	1040
			27854

2% forg. adó

1929 október havi

15-én 2% forg. adó
31-én

15-én bevétele
31-én

Isám ellenőrzés
Jelölés

Ezt két oldalról is meg lehet vizsgálni. Az egyik lehetőség, hogy más korabeli pénznemekhez viszonyítjuk. Ezen viszonyítás alapján **egy angol font 27,8**, **egy amerikai dollár 5,7** és **egy német márka 1,4 pengőt** ért, **1 kilogramm aranyért pedig 3800 pengőt** kellett fizetni. A koronához - ami 1927-ig volt a pénznem - nézve az arányt, egy pengő 12500 koronát ért.

A másik lehetőség, hogy a kereseteket nézzük meg, amiből meg kellett élni. Budapesten **egy munkás 1200 – 1800 pengőt keresett egy évben**. Ettől kevesebbet kerestek a cselédek, de többet a kereskedők, akik ennyit általában bevallottak. A korabeli nóta szerint *havi 200 pengő fixszel az ember könnyen viccel*. Ennyit, vagy egy kicsivel többet viszont a középosztálybeliek,

például egy középiskolai tanár keresett, az éves jövedelmük 5000 pengő körül mozgott. Évi 10000 pengőtől kezdődött az elit fizetése.

Mennyiből lehetett megélni?

Egy 1929-es felmérés szerint **egy munkás háztartás** évente **438 pengőt** költött **élelmezésre, 105 pengőt lakbérre, 50 pengőt fűtésre, világításra, 90 pengőt ruházatra, 143 pengőt egyéb**re. Persze ez egy szerény háztartás volt.

Milyen mértékű volt az adóterhelés ebben az időben?

Az első kategóriához tartozó munkások, kisiparosok, kiskereskedők, a 100 hold alatti paraszti gazdaságok, összességében kisemberek **éves jövedelmük 21 %-t fizették adóra**, a **középosztálybeliek éves jövedelmük 29 %-t**, a **föld- és pénzarisztokrácia éves jövedelmük 26 %-t**. Az adózás mértéke 1912-höz, az első világháború és a trianoni határok előtti időhöz képest 60%-kal növekedtek. Klein Ernő kereskedelmi ügynök könyvecskéjében található 2% forgalmi adó tehát csak egy része az általa fizetett adónak.